

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om grundläggande utbildning och till vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det ändringar i lagen om grundläggande utbildning, lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och lagen om statsandel för kommunal basservice. Därtill föreslås en teknisk ändring av ikraftträdandebestämmelsen som gäller finansieringen av reformen av stödet inom den grundläggande utbildningen och som tidigare fogades till lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

I propositionen föreslås det att det till lagen om grundläggande utbildning fogas bestämmelser om påbyggnadsundervisning för den förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen. Propositionen genomför skrivningen i statsminister Petteri Orpos regeringsprogram, enligt vilken det görs möjligt att förlänga den förberedande undervisningen till två år i situationer där det bedöms vara nödvändigt för att säkerställa tillräckliga språkliga färdigheter.

I propositionen föreslås det att bestämmelser om finansiering av den nya verksamheten fogas till lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och att ett tekniskt omnämnande av den nya finansieringen fogas till lagen om statsandel för kommunal basservice.

I propositionen föreslås det också att maximibeloppet för de avgifter som tas ut för morgon- och eftermiddagsverksamhet höjs, i syfte att kompensera kommunerna för nedskärningen i den statliga finansieringen som görs i statsandelen för morgon- och eftermiddagsverksamhet. Därtill föreslås att avgifterna binds till index.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2026 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 augusti 2026. Ändringen av maximiavgifterna för morgon- och eftermiddagsverksamhet avses träda i kraft den 1 januari 2026 och indexjusteringen av avgifterna avses träda i kraft den 1 augusti 2027.

Lag

om ändring av lagen om grundläggande utbildning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om grundläggande utbildning (628/1998) 5 §, 9 § 3 mom., 20 g § 3 och 4 mom., 46 § 3 mom.,
48 a § 3 mom. och 48 f § 1 mom.,
av dem 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1707/2009 och 163/2022, 9 §:n 3 mom. sådant det lyder i lag
1037/2008, 20 g § 3 och 4 mom. sådana de lyder i lag 1090/2024, 46 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1216/2020,
48 a § 3 mom. sådant det lyder i lag 1136/2003 och 48 f § 1 mom. sådant det lyder i lag 127/2016 samt
fogas till lagen en ny 48 g § som följer:

5 §

Annan utbildning och verksamhet

Kommunen kan för invandrare ordna förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen och
påbyggnadsundervisning för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen.
Med invandrare avses här en elev med invandrarbakgrund som inte är född i Finland.

Påbyggnadsundervisning för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen
är avsedd för elever som övergår från förberedande undervisning till grundläggande utbildning och ännu inte
har tillräckliga grundläggande språkkunskaper i undervisningsspråket.

Kommunen kan i den omfattning den beslutar ordna flexibel grundläggande utbildning för årskurserna 7–9.

Kommunen beslutar om ordnande av grundläggande utbildning för vuxna.

Närmare bestämmelser om ordnandet av flexibel grundläggande utbildning och om målen för den
förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen för invandrare och för
påbyggnadsundervisningen för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen
utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

Undervisningens omfattning

Omfattningen av den förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande
utbildningen motsvarar ett års lärokurs. Påbyggnadsundervisning för förberedande undervisning som ordnas
inom den grundläggande utbildningen kan ordnas under högst ett år.

20 g §

Bildande av undervisningsgrupper

I undervisning som ges av en specialklasslärare i en specialklass eller i undervisning som ges av en
speciallärare i en specialgrupp i förskoleundervisningen får det finnas högst tio elever. Specialklassens eller
specialgruppens maximistorlek kan överskridas tillfälligt.

I undervisning som ges av en specialklasslärare i en specialklass eller i undervisning som ges av en
speciallärare i en specialgrupp i förskoleundervisningen får det finnas högst åtta elever som deltar i
undervisning enligt 20 i § 1 mom. i denna lag eller högst åtta elever med tidigarelagd läroplikt enligt 2 § 3
mom. i läropliktslagen eller högst sex elever som deltar i undervisning enligt 20 i § 2 mom. i denna lag. Om
undervisningen för elever som avses i detta moment ges i samma grupp eller tillsammans med i 3 mom.
avsedda elever, bestäms maximistorleken på undervisningsgruppen enligt vilket slags stöd merparten av

eleverna i gruppen får. Om undervisningen för en elev som avses i detta moment ges tillsammans med andra elever än sådana som avses i detta moment eller i 3 mom., får undervisningsgruppen omfatta högst 20 elever.

46 §

Grundläggande utbildning för vuxna

Den grundläggande utbildningen för vuxna består, i enlighet med den studerandes behov av kunnande, av ett inledningsskede och ett slutskede eller enbart av slutskedet. Inledningsskedet kan i enlighet med den studerandes behov av kunnande dessutom omfatta ett särskilt läskunnighetsskede. Sådan förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen och påbyggnadsundervisning för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen som avses i 5 § ordnas inte för en studerande vars skyldighet enligt 26 § 1 mom. att slutföra den grundläggande utbildningen har upphört. Sådana tidigare slutförda studier eller på annat sätt förvärvat kunnande som motsvarar målen för och det centrala innehållet i läroplanen ska identifieras och erkännas. Den studerandes utgångsnivå ska bestämmas och utbildningsanordnaren och den studerande ska tillsammans utarbeta en individuell studieplan för den studerande, där det fastställs i vilket skede studierna inleds, vilka kurser som ska genomgås och vad som i övrigt hör till studiernas centrala innehåll, studietiden, på vilket sätt studierna ska fullföljas samt andra faktorer som är av betydelse för uppnåendet av målen för utbildningen, vilka anges närmare i grunderna för läroplanen. Vid utarbetandet av den individuella studieplanen ska en tidigare individuell studieplan som utarbetats för den studerande beaktas, liksom hur den har förverkligats. Utgångsnivån bestäms vid behov i samarbete med andra myndigheter. Förverkligandet av planen ska följas, och planen ska vid behov uppdateras.

48 a §

Mål och grunder

Utbildningsstyrelsen beslutar om målen för och det centrala innehållet i den morgon- och eftermiddagsverksamhet som avses i denna lag (*grunderna för morgon- och eftermiddagsverksamhet*).

48 f §

Avgifter

För morgon- och eftermiddagsverksamhet kan det bestämmas en månadsavgift. Kommunen beslutar om storleken på månadsavgifterna för morgon- och eftermiddagsverksamheten. Avgiften för 570 timmar får vara högst 148 euro och för 760 timmar högst 197 euro.

48 g §

Indexbindning av avgifter

Månadsavgifternas maximibelopp enligt 48 f § justeras i enlighet med förändringen i prisindexet för kommunal basservice.

I beräkningarna används prisindexet för kommunal basservice där indextalet för år 2000 är 100. Indexförändringen bildas av kvoten av indextalet för året före justeringsåret och indextalet för året två år tidigare än det året. Det indexjusterade beloppet ska avrundas till närmaste euro.

Justeringsarna görs vartannat år. De indexjusterade beloppen träder i kraft den 1 augusti året efter justeringsåret.

Undervisnings- och kulturministeriet publicerar de indexjusterade beloppen i Finlands författningssamling i november månad under justeringsåret.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 48 f § träder dock i kraft den 1 januari 2026 och 48 g § träder i kraft den 1 augusti 2027.

2.

Lag

om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) 11 § 6 och 7 mom.,
sådana de lyder i lag 1486/2016,
ändras 2 § 2 mom. 2 punkten, 5 § 3 punkten, 11 § 4 mom. och 48 a § 1 mom.,
sådana de lyder, 2 § 2 mom. 2 punkten och 11 § 4 mom. i lag 1486/2016, 5 § 3 punkten i lag 1092/2024 och
48 a § 1 mom. i lag 1049/2023, och
fogas till 29 §, sådan den lyder i lagarna 1486/2016, 1128/2022, 1049/2023 och 1092/2024, ett nytt 8 mom.
och till 48 a §, sådan den lyder i lagarna 1486/2016 och 1049/2023, ett nytt 8 mom. som följer:

2 §

Tillämpning av lagen i vissa fall

Utan hinder av vad som bestäms i 1 mom., föreskrivs i denna lag om finansieringen av
2) sådan förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen som avses i 5 § i lagen om
grundläggande utbildning samt det tillägg som beviljas för sådan påbyggnadsundervisning för förberedande
undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen som avses i 5 § i lagen om grundläggande
utbildning,

5 §

Grunden för beräkning av finansieringen

Finansieringen för driftskostnaderna bestäms enligt kalkylerade grunder. Finansieringen bestäms
3) för utbildning som handleder för examensutbildning och som ordnas av en anordnare av grundläggande
utbildning, förskoleundervisning för femåriga elever som omfattas av tidigarelagd läroplikt enligt 26 a § i
lagen om grundläggande utbildning, undervisning som ordnas utomlands, förskoleundervisning för sexåriga
elever som grundar sig på tidigarelagd läroplikt enligt 2 § 3 mom. i läropliktslagen, undervisning enligt 20 i §
1 eller 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning, skolhemsundervisning, grundläggande utbildning som
ordnas vid en internatskola, förskoleundervisning under det första året av en tvåårig förskoleundervisning som
omfattas av ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning,
flexibel grundläggande utbildning och inledandet av verksamhet som privat utbildningsanordnare på basis av
antalet elever och det per elev bestämda priset per enhet, för sådan grundläggande utbildning som avses i 46 §
i lagen om grundläggande utbildning på basis av antalet kurser och det per kurs bestämda priset per enhet och
för förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen på basis av antalet närvaromånader och
det per närvaromånad bestämda priset per enhet och för påbyggnadsundervisning för förberedande
undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen på basis av antalet elever och det per elev
bestämda priset per enhet;

11 §

Finansiering av förskoleundervisning och grundläggande utbildning

För de tilläggskostnader som föranleds av flexibel grundläggande utbildning beviljas kommunen,
samkommunen eller en privat utbildningsanordnare, utöver vad som i lagen om statsandel för kommunal

basservice föreskrivs om statsandelen för grundläggande utbildning, ett belopp som fås när det antal elever som deltar i den flexibla grundläggande utbildningen multipliceras med det per elev bestämda priset per enhet för den utbildningen. På motsvarande sätt beviljas för tilläggskostnader för påbyggnadsundervisning för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen ett belopp som fås när det antal elever som deltar i påbyggnadsundervisning för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen multipliceras med det per elev bestämda priset per enhet för den utbildningen.

29 §

Priserna per enhet för förskoleundervisning och grundläggande utbildning

Undervisnings- och kulturministeriet fastställer årligen inom ramen för statsbudgeten priset per enhet för sådan påbyggnadsundervisning för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen som avses i 2 § 2 mom. 2 punkten, dock så att priset per enhet är högst 40 procent av hemkommunsersättningens grunddel som finansministeriet beslutat om i enlighet med 35 § i lagen om statsandel för kommunal basservice.

48 a §

Prestationer inom den grundläggande utbildningen som används som grund för finansieringen

För enligt denna lag finansierad grundläggande utbildning och utbildning som handleder för examensutbildning och ordnas av en anordnare av grundläggande utbildning beräknas finansieringen för finansåret enligt elevantalet den 20 september det år som föregår finansåret, med undantag av finansieringen av den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen, finansieringen av påbyggnadsundervisning för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen, finansieringen av den grundläggande utbildning som avses i 46 § i lagen om grundläggande utbildning samt skolhemsförhöjningen för sådana studerande som deltar i utbildning som handleder för examensutbildning och är placerade i ett skolhem som har beviljats tillstånd enligt 7 § i lagen om grundläggande utbildning.

Finansieringen för finansåret för påbyggnadsundervisning för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen räknas utifrån antalet nya elever under det läsår enligt 23 § i lagen om grundläggande utbildning som slutar året före finansåret.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 48 a §, används vid beräkandet av det elevantal som ligger till grund för 2026 och 2027 års finansiering av påbyggnadsundervisning för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen antalet elever i förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen den 20 september året före finansåret.

3.

Lag

om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1092/2024) nya 2–4 mom. som följer:

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 48 a §, används vid beräkandet av det elevantal som ligger till grund för 2026 års finansiering av tidigarelagd läroplikt enligt 2 § 3 mom. i läropliktslagen och undervisning enligt 20 i § i lagen om grundläggande utbildning antalet elever med förlängd läroplikt den 20 september året före finansåret.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 29 §, används som koefficienter för 2026 års finansiering av tidigarelagd läroplikt enligt 2 § 3 mom. i läropliktslagen och undervisning enligt 20 i § i lagen om grundläggande utbildning de koefficienter som gällde vid denna lags ikraftträdande.

I 2 och 3 mom. används som elevantal och koefficient för 5- och 6-åriga elever med tidigarelagd läroplikt enligt 2 § 3 mom. i läropliktslagen elevantalet och koefficienten för förskoleundervisning för femåringar med förlängd läroplikt. Som elevantal och koefficient för elever i årskurs 1–9 som studerar enligt 20 i § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning används elevantalet och koefficienten för förlängd läroplikt för andra elever än elever med mycket svår utvecklingsstörning. Som elevantal och koefficient för elever i årskurs 1–9 som studerar enligt 20 i § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning används elevantalet och koefficienten för förlängd läroplikt för elever med mycket svår utvecklingsstörning.

4.

Lag

om ändring av 24 § i lagen om statsandel för kommunal basservice

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 24 § 1 mom. i lagen om kommunal basservice (618/2021) en ny 7 punkt som följer:

24 §

Driftskostnader som ska beaktas vid justering av kostnadsfördelningen

Vid justering av kostnadsfördelningen enligt 23 § beaktas kommunernas, samkommunernas och de andra utbildningsanordnarnas driftskostnader för statsandelsåligganden enligt 1 § som ligger till grund för statsandel samt driftskostnaderna för ordnande av följande uppgifter som finansieras med stöd av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet:

7) ordnande av påbyggnadsundervisning för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen enligt 5 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 20

Statsminister

Förnamn Efternamn

..minister Förnamn Efternamn